

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس نظری

تعداد دانشجو:	مقطع و رشته: کارشناسی	تعداد واحد: ۲ واحد	طرح درس: بهداشت روان ۱
وسایل کمک آموزشی:	روز و ساعت تشکیل کلاس:	نیمسال: دوم	تعداد جلسات: ۱۷
فیلم، وایت برد، پاورپوینت	مدرس: دکتر لیلا نیسی	تاریخ امتحان ۹۷/۴/۳	تاریخ شروع: ۹۶/۱۱/۱۵

شرح درس: آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی بهداشت روان، انسان و نیازهای اساسی او، مفهوم نفس، علل و عوامل موثر در بروز بیماریهای روانی و طرق پیشگیری از آنها با تاکید بر مراقبتهای اولیه بهداشت روان و ارائه مداخلات منطقی در جهت حفظ و توسعه سلامت روان خود افراد، خانواده و جامعه.

اهداف کلی: هدف کلی از ارائه این واحد آشنائی دانشجویان و افزایش آگاهی آنها نسبت به مفاهیم ذیل می باشد:

۱. ارتقاء سطح دانش و بینش دانشجو در زمینه روند تکامل علم روان شناسی و خدمات روان پرستاری در سطح جهان و ایران و وظایف و نقشهای روان پرستار در مراکز روان پزشکی.
۲. ارتقاء سطح دانش و بینش دانشجو در زمینه اهمیت نقش بهداشت روان در زندگی فردی و اجتماعی بیمار و خانواده ها.
۳. ارتقاء سطح دانش و بینش دانشجو در زمینه آشنایی با اهمیت محیط فیزیکی و ذهنی در ارتقاء سطح سلامت روان و پیشگیری و درمان بیماریهای روانی.
۴. آشنایی دانشجویان با انسان؛ نیازهای اساسی انسان و اهمیت ارضای صحیح این نیازها در پیشبرد سلامت روانی افراد.
۵. آشنایی با مفهوم خود جهت افزایش بینش و آگاهی نسبت به خود به عنوان یک انسان به لحاظ ارتباط با سایر انسان ها جهت بهبود مداخلات بهداشت روانی.
۶. آشنایی با نحوه برقراری یک ارتباط درمانی صحیح با بیماران روانی جهت شناخت بهتر از نیازهای بیمار جهت مراقبت بهتر.
۷. آگاهی از علائم و نشانه های اختلالات روانی جهت کسب مهارت برای بررسی و معاینه و اتخاذ برنامه درمانی مناسب برای بیماران روانی.
۸. توانایی جهت بررسی؛ شناسائی مشکلات؛ برنامه ریزی و تدوین مداخلات پرستاری در یک روش ساختارمند و منظم با حداکثر کارایی جهت مراقبت از بیماران.
۹. ارتقاء سطح دانش و بینش و مهارت در زمینه عوامل موثر بر استرس و و روش های مقابله با آن.
۱۰. ارتقاء سطح دانش و بینش و مهارت در زمینه عوامل موثر بر بحران و روشهای مقابله با آن.
۱۱. آشنایی با علل و عوامل موثر در ایجاد بیماریهای روانی و نظریات روان شناختی در سبب شناسی اختلالات روانی به امید ایجاد توانائی لازم برای اتخاذ تدابیر پرستاری در اختلالات روانی.

اهداف ویژه رفتاری :

۱- روند تکامل علم روان شناسی و خدمات روان پرستاری در سطح جهان و ایران و وظایف و نقشهای روان پرستار

در مراکز روان پزشکی

دانشجو باید بتواند:

- وضعیت بیماران روانی در دوران مختلف را توصیف کند.

- اقدامات انجام شده جهت پیشرفت دانش روان پزشکی را توضیح دهد.

- تاریخچه روان پرستاری در جهان و ایران را شرح دهد.

- نقش های مختلف یک روان پرستار را توضیح دهد.

۲- اهمیت نقش بهداشت روان در زندگی انسان .

دانشجو باید قادر باشد:

- تعریف بهداشت روانی از دیدگاه های مختلف را شرح دهد.

- اهداف بهداشت روانی در سطوح مختلف پیشگیری را شرح دهد.

- اهمیت خانواده؛ مدرسه و جامعه در تامین بهداشت روانی را توضیح دهد.

۳- آشنایی با اهمیت محیط فیزیکی و ذهنی در ارتقاء سطح سلامت روان و پیشگیری و درمان بیماریهای روانی .

دانشجو باید بتواند:

- محیط درمانی را شرح دهد.

- عوامل تشکیل دهنده محیط درمانی را توضیح دهد.

- نقش روان پرستار در ایجاد؛ حفظ و توسعه محیط درمانی را توضیح دهد.

۴- انسان؛ نیازهای اساسی انسان و اهمیت ارضای صحیح این نیازها در پیشبرد سلامت روان افراد .

دانشجو باید بتواند:

- انسان را تعریف و صفات و خصوصیات آن از دیدگاههای مختلف را شرح دهد.

- ابعاد انسان را توضیح دهد.

- نیازهای اساسی انسان از دیدگاههای مختلف را تعریف کند.

۵- بینش و آگاهی نسبت به مفهوم خود .

دانشجو باید بتواند:

- خود را تعریف و ابعاد آن را توضیح دهد.
- خودپنداری را تعریف کند و اجزاء آن را نام برد.
- خصوصیات افراد با احساس ارزشمندی پائین و بالا را توصیف کند.
- منابع احساس ارزشمندی را توضیح دهد.

۶- برقراری ارتباط درمانی با بیماران روانی .

دانشجو باید قادر باشد:

- ارتباط و ارتباط درمانی را شرح دهد.
- انواع راه های برقراری ارتباط را شرح دهد.
- عوامل موثر بر ارتباط درمانی را شرح دهد.
- خصوصیات ارتباط درمانی را شرح دهد.
- مهارت های ارتباط درمانی را شرح دهد.
- مراحل ارتباط درمانی را شرح دهد.
- موانع ارتباط درمانی را شرح دهد.

۷- آگاهی از علائم و نشانه های اختلالات روانی .

دانشجو باید بتواند:

- انواع اختلالات تفکر را شرح دهد..
- ادراک و آشفته‌گی های مربوط به آن را شرح دهد.
- خلق و آشفته‌گی های آن را شرح دهد.

۸- بررسی؛شناسایی مشکلات؛ برنامه ریزی و تدوین مداخلات پرستاری

دانشجو باید قادر باشد:

- روش های جمع آوری اطلاعات لازم برای مصاحبه با بیمار روانی را شرح دهد.
- شرایط لازم برای مصاحبه با بیمار روانی را شرح دهد.
- نحوه تهیه شرح حال از بیمار روانی را شرح دهد.
- اصول معاینه وضعیت روانی (MSE) را شرح دهد.

۹- عوامل موثر بر استرس و و روش های مقابله با آن.

دانشجو باید بتواند:

- علل ایجاد کننده استرس را توضیح دهد.
- آثار فیزیولوژیکی و روان شناختی استرس را شرح دهد.
- مکانیزم های روانی را توضیح دهد.
- شیوه های کنار آمدن با استرس را بیان نماید.
- مداخلات پرستاری موثر در کاهش استرس را شرح دهد.

۱۰- عوامل موثر بر بحران و روشهای مقابله با آن.

دانشجو باید بتواند:

- بحران و مراحل آن را شرح دهد.
- مراحل بحران را بیان کند.
- روشهای مداخله در بحران را شرح دهد.

۱۱- علل و عوامل موثر در ایجاد بیماریهای روانی و نظریات روان شناختی در سبب شناسی اختلالات روانی .

دانشجو باید بتواند:

- فرضیه های روان زادی و تن زادی در زمینه سبب شناسی اختلالات روانی را شرح دهد.
- عوامل زمینه ساز و آشکار کننده بیماریهای روانی را شرح دهد.
- نظریه های مختلف روان شناختی مطرح شده در سبب شناسی اختلالات روانی را بیان کند

۱۲- نقش باورهای مذهبی در رابطه با حفظ و ارتقاء سطح سلامت روان انسان و پیشگیری از اختلالات روانی.

دانشجو باید بتواند:

- دیدگاه های مختلف صاحب نظران روان شناسی در زمینه نقش مذهب الهی در سلامت روان را بیان کند.
- تاثیر اعتقادات مذهبی در سلامت روانی را توضیح دهد

استراتژی آموزشی:

الف) وظایف مدرس:

- تدریس مباحث با استفاده از شیوه
- سخنرانی و بحث گروهی و نشان
- دادن فیلم
- پاسخگویی و حل مشکلات فراگیر
- در طول دوره

ب) وظایف فراگیر:

- ۱- شرکت در کلاس
- ۲- انجام تکالیف محوله
- ۳- مطالعه مبحث و پاسخگویی در کلاس
- شرکت در بحث های گروهی

ج) شرایط اجراء:

- وسایل و تسهیلات کمک
- آموزشی شامل: تخته
- سفید؛ کامپیوتر و اسپیکر.

*نحوه ارزشیابی: ارزشیابی محتوای تئوری دوره (حیطه شناختی) به شرح زیر می باشد:

- ۱- ارزشیابی میان ترم به صورت امتحان کتبی ۲ نمره
- ۲- ارزشیابی پایان ترم به صورت امتحان کتبی ۱۶ نمره
- ۳- انجام تکالیف ۲ نمره

منابع مطالعه:

۱. کوشان، محسن، واقعی، سعید. بهداشت روان انتشارات اندیشه رفیع.
۲. سادوک، بنیامین؛ سادوک، ویرجینیا. خلاصه روانپزشکی (علوم رفتاری - روانپزشکی بالینی)، ترجمه پورافکاری ن، چاپ سوم. تهران، انتشارات شهرآب
۳. پورافکاری، نصرت الله، نشانه شناسی بیماری های روانی، نشر آزاده.
۴. حاجی آقاجانی، سعید، اسدی نوقابی، احمدعلی، «بهداشت روان (۱)»، نشر بشری.
۵. شاملو، سعید، «بهداشت روانی»، انتشارات چهر.
۶. عظیمی، حمیده و همکاران، «درسنامه روانپرستاری»
۷. محتشمی، جمیله، نوغانی، فاطمه، «درسنامه روان پرستاری»، نشر طیب .
۸. اسدی نوقابی، احمدعلی، کیقبادی، بهداشت روان ۱. نشر بشری
۹. نکات برتر روان پرستاری (قهرمان محمودی. نشر سالمی
۱۰. نکات برتر پرستاری بهداشت روان) هنرپروران، نازنین. بشری
۱۱. کیان راد، محمد. (چکیده روانپزشکی کاپلان سادوک) انتشارات نوردانش
۱۲. اسدی نوغانی، احمدعلی، امیری، شیدا. حاجی آقاجانی، سعید. بهداشت روان ۱. نشر بشری
۱۳. محتشمی جمیله، نوغانی فاطمه، (درسنامه روانپرستاری) نشر تیمورزاده.
۱۴. محتشمی جمیله، نوغانی فاطمه (مرور جامع بهداشت روان) نشر سالمی.
۱۵. شاهسونند، اسماعیل. محتشمی جمیله، نوغانی فاطمه. بهداشت روان ۱. نشر سالمی.
۱۶. ابراهیمی، اختر، «ارتباط، ارتباط درمانی و الگوهای ارتباطی در خانواده»، نشر روزبان.

- ◆ Carson. V.B.(. Mental Health Nursing.(2nd ed). Philadelphia:W.B.Saunders.
- ◆ Carson,V.B **Fondations of Psychiatric Mental health Nursing**,5th ed, st. louis:saunders.
- ◆ Boyd, M **Psychiatric Nursing :Contemporary Practice** ,3rd ed , Philadelphia, lippincott Williams&wilkins.
- ◆ Sadock ,B; Sadock ,V**Kaplan &sadock's of psychiatry** ,10 ed ,lippincott Williams&wilkins.
- ◆ Stuart, G; Laraia, M .**Psychiatric Nursing** ,8ed ,Elsevier;mosby .

عناوین درس	تاریخ	جلسه
تاریخچه روانپزشکی - روانپرستاری - محیط درمانی	۹۶/۱۱/۱۵	اول
رویکرد های روانشناختی		دوم
بهداشت روانی		سوم
انگیزه و نیازها--انسان شناسی		چهارم
خودپنداره		پنجم
استرس		ششم
بحران		هفتم
میان ترم ارایه دانشجویی		هشتم
ارتباط درمانی با بیماران با اختلال روانی		نهم
علائم اختلالات روانی		دهم
علائم اختلالات روانی		یازدهم
علائم نقش مذهب در سلامت روان		دوازدهم
فرایند پرستاری در بیماران مبتلا به اختلالات روانی*		سیزدهم
سبب شناسی اختلالات روانی		چهاردهم
ادامه سبب شناسی		پانزدهم
نشان دادن فیلم		شانزدهم
امتحان پایان ترم	۹۷/۴/۳	هفدهم